

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) และประเภทวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยในบทนี้จะกล่าว ถึงประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภท 15(1) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมด มีจำนวน 126 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภท 15(1) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ปฏิบัติงานในปี การศึกษา 2548 จำนวน 126 คน โดยแยกเก็บข้อมูลเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภท 15(1) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 126 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้สัมภาษณ์ คือ ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภท 15(1) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 17 คน ใช้วิธีการเทียบเคียงจากจำนวนของผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมที่จะใช้ในการวิจัยแบบเดลฟาย ซึ่งผลการวิจัยของ โทมัส ที แมคมิลแลน (Thomas T. Macmillan) อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน (2522 : 27-28) พบว่า หากมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมโครงการวิจัยตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปอัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะ มีน้อยมาก กล่าวคือ ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปจะมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดคือ 0.02 หลังจากได้จำนวนผู้เชี่ยวชาญแล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากตามสัดส่วนของแต่ละจังหวัด ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนของประชากรที่ใช้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดและจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่และจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่

จังหวัด	ขนาด/จำนวน/คน				จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์
	จำนวนประชากร				
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	
ปัตตานี	31	17	6	54	7
ยะลา	13	7	8	28	4
นราธิวาส	31	10	3	44	6
รวม	75	34	17	126	17

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังปฏิบัติงานอยู่ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ

5	คะแนน หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
4	คะแนน หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
3	คะแนน หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
2	คะแนน หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
1	คะแนน หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ดำเนินงานเลย

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ

ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended Question)

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยสร้างกรอบสัมภาษณ์ใน 2 ประเด็นคือ

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าเหมาะสมกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยกำหนดขอบข่ายการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ใน 8 ด้านดังต่อไปนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. งานวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. งานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
7. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือไว้ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีในการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อเข้าใจถึงเนื้อหาที่สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้

1.2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำราเอกสารและงานวิจัยต่างๆเพื่อเตรียมสร้างแบบสอบถาม

1.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากประเด็นและขอบข่ายที่จะศึกษา และศึกษาเครื่องมือในงานวิจัยของ ถวิล หนูสง (2530 : 103 - 115) สมพงษ์ หนูเนื้อ (2536 : 115 - 121) เรืองรัตน์ รัตนโกส (2540 : 196 - 201) นำมาปรับปรุงและใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนเพื่อแก้ไขตรวจ

สอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IC) และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องยิ่งขึ้น และคัดเลือกไว้เฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลปรากฏว่ามีจำนวนข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 จำนวน 7 ข้อซึ่งผู้วิจัยได้ตัดออกเรียบร้อยแล้วเนื่องจากข้อคำถามมีประเด็นที่ซ้ำซ้อนกัน

1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูใหญ่ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน และดำเนินการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นด้าน งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ เท่ากับ 0.85 งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้เท่ากับ 0.87 งานวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเท่ากับ 0.83 งานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาเท่ากับ 0.91 งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเท่ากับ 0.92 งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เท่ากับ 0.91 งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่ากับ 0.91 งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการเท่ากับ 0.89 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและหาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับประเด็นของข้อคำถามในแบบสอบถามปลายเปิด ทั้งนี้เพื่อมุ่งเน้นที่จะเก็บรายละเอียดและคำอธิบายเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากที่สุด มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำแนวคิดที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้ข้อคำถามประเด็นเดียวกันกับแบบสอบถามปลายเปิด

2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับ

ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสัมภาษณ์กับครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอาไว้ดังนี้

1. ขอบหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้บริหารเพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทางไปรษณีย์จำนวน 126 ชุดพร้อมทั้งผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ด้วยซองเอกสารที่แนบไปซึ่งผู้วิจัยได้จำหน่ายซองถึงตัวเองและติดตามไปไว้เรียบร้อยแล้ว หลังส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามแบบสอบถามบางส่วนที่ยังไม่ได้รับคืนด้วยการโทรศัพท์เพื่อขอความร่วมมือ สำหรับแบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยได้เดินทางไปรับคืนด้วยตัวเอง

2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงานนัดวัน เวลา การสัมภาษณ์ และออกสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและได้บันทึกผลการสัมภาษณ์ลงในแบบบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 กำหนดการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	วัน เดือน ปี	เวลา
1	ศาสนูปถัมภ์	ปัตตานี	12 มี.ค.2549	09.00
2	สตรีพัฒนศึกษา	ปัตตานี	12 มี.ค.2549	13.00
3	สามารถดีวิทยา	ปัตตานี	15 มี.ค.2549	17.00
4	เตรียมศึกษาวิทยา	ปัตตานี	20 มี.ค.2549	17.00
5	อะเดรอชะหืออิสลามียะห์	ปัตตานี	22 มี.ค.2549	12.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	วัน เดือน ปี	เวลา
6	สมบูรณศาสนอิสลาม	ปัตตานี	22 มี.ค.2549	13.00
7	อัลยามีอะอัลอิสลามียะห์	ปัตตานี	22 มี.ค.2549	14.00
8	สตรีอิสลามวิทยา	ยะลา	27 มี.ค.2549	08.00
9	อิสลาฮียะห์	ยะลา	27 มี.ค.2549	10.00
10	สุขสวัสดิ์วิทยา	ยะลา	27 มี.ค.2549	14.00
11	พัฒนาอิสลามวิทยา	ยะลา	28 มี.ค.2549	10.00
12	เจริญศาสตร์	นราธิวาส	8 พ.ค. 2549	09.00
13	ประทีปวิทยา	นราธิวาส	8 พ.ค. 2549	14.00
14	ฮาซานียะห์	นราธิวาส	14 พ.ค. 2549	10.00
15	เจริญธรรมวิทยา	นราธิวาส	14 พ.ค. 2549	15.00
16	นระห์ฏอตุลอิสลาฮียะห์	นราธิวาส	15 พ.ค. 2549	09.00
17	อิสลามบูรณะโตะนอร์	นราธิวาส	15 พ.ค. 2549	15.00

3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนเอาไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อเพื่อต้องการทราบระดับการดำเนินงานวิชาการเมื่อได้ค่าเป็นรายด้านและรายข้อแล้วนำไปแปลผลโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของวัน เดชพิชัย (2532 : 11) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วงๆ มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีการดำเนินงานวิชาการอยู่ใน
ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานวิชาการอยู่ใน
ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานวิชาการอยู่ใน
ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานวิชาการอยู่ใน
ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานวิชาการอยู่ใน
ระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีการ
ดำเนินงานเลย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และจากการ
สัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 17 คน
ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และประมวลความคิดเห็นที่ได้แล้วสรุปเป็นผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 คำนวณหาความเที่ยง ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ใช้สูตร (Rovinelli
and Hambleton, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 177) ดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลัก
ของเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ซึ่งมีสูตร (Cronbach, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทีวีรัตน์, 2540 : 125-126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อ
S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์, 2545 : 156) ดังนี้

$$\mu = \sum_{i=1}^N X_i / N$$

เมื่อ μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
N	แทน	จำนวนข้อมูล
X_i	แทน	ตัวเลข หรือ ค่าคะแนนแต่ละตัว

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร
(ผ่องศรี วาณิชยศุภางค์, 2545 : 160) ดังนี้

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร

N แทน จำนวนทั้งหมดในกลุ่มประชากร

X_i แทน ค่าตัวเลขหรือค่าคะแนนแต่ละตัว